

STELLINGEN

Behorend bij het proefschrift *Ruimte voor leren* van Albert Walsweer

- 1 Mondelinge interactie vormt de basis voor leren en dient in de onderwijspraktijk veel meer aandacht te krijgen dan nu het geval is.
- 2 De klassikale interactie tussen leerkracht en leerlingen dient bij voorkeur plaats te vinden in een dialogisch participatiekader of in een discussiekader. Gesprekken binnen een monologisch of beperkt interactief participatiekader zijn in een context van onderzoekend leren ongewenst, tenzij ze binnen de dialoog aansluiten op vragen van de leerlingen (dit proefschrift, hoofdstuk 8).
- 3 Professionalisering van de interactieve praktijken van leerkrachten moet niet alleen gericht zijn op het leren van nieuwe werkwijzen, maar ook op het leren toepassen van de juiste werkwijze op het juiste moment. Vooral het leren switchen tussen interactionele participatiekaders is daarbij van belang (dit proefschrift, hoofdstuk 8).
- 4 Leerlingen hebben de natuurlijke neiging om tijdens het samenwerken in kleine groepjes vooral procedurele kennis uit te wisselen of te construeren. Er moet in het onderwijs daarom expliciet aandacht worden besteed aan de kwaliteit van interactie tussen leerlingen over inhoudelijke kennis en problemen. Of daarvoor de ontwikkeling van 'ground rules' door leerlingen op basis van een lessenreeks (Dawes, Mercer & Wegerif, 2000) de meest effectieve vorm is, is in het licht van de bevindingen in dit proefschrift, echter twijfelachtig.
- 5 Het gebruik van het Fries (naast het Nederlands) tijdens de interactie tussen van huis uit Friestalige leerlingen markeert op een bijzondere manier de fasering van het proces van gezamenlijke kennisconstructie (dit proefschrift, hoofdstuk 10).
- 6 Leerkrachten hebben een natuurlijke drive om het onderwijs in de eigen klas te verbeteren. Daarbij hebben ze behoefte aan ondersteuning door *critical friends*. Betweterige adviseurs met pasklare antwoorden en modellen hebben in dat proces een averechts effect.
- 7 Ideaal onderwijs? Leerlingen leren op school hoe de wereld in elkaar zit en hoe ze die wereld kunnen veranderen door samen te werken, samen te denken en samen te praten, en daarbij halen ze dan *terloops* een diploma.
- 8 Het probleem in het huidige onderwijs is dat veel managers en beleidsmakers denken dat alles in cijfers kan worden uitgedrukt. Het verkrijgen van inzicht in de complexe onderwijspraktijk vraagt echter in eerste instantie om een kwalitatieve benadering.

- 9 Kleine scholen, die door buitenstaanders meestal als kwetsbaar en potentieel zwak worden afgeschilderd, blijken in de praktijk een zeer krachtige leeromgeving te kunnen bieden.
- 10 Hogescholen zouden hun promotiebeleid moeten afstemmen op het feit dat promoveren in deeltijd binnen de gangbaar gestelde termijn van vier jaar in de meeste gevallen onmogelijk is.
- 11 Taal construeert de werkelijkheid. Hoe kan, in dat licht bezien, SC Cambuur ooit de beste club van Nederland worden als uit de schorre kelen van de supporters bij het minste of geringste “ut was niks, ut is niks en ut sil oek nooit wat wurde” klinkt?
- 12 Bij het kaatsen, een unieke Friese sport, is het normaal dat tegenstanders elkaar verbaal naar het leven staan. Dat verklaart waarom kaatsers (en Friezen in het algemeen) een mentaal zeer veerkrachtige bevolkingsgroep vormen.